

MIEJSKA INAUGURACJA ROKU SZKOLNEGO 2006/2007

**Wystąpienie Z-cy prezydenta Miasta dr inż. Joachima Otte w dniu
7 września 2006r.**

Statystyka chorzowskiej edukacji

W Chorzowie nowy rok szkolny rozpoczęło w sumie 19229 uczniów w szkołach i dzieci w przedszkolach. Do przedszkoli zapisanych zostało 2610 dzieci, do szkół podstawowych będzie uczęszczać 6545 uczniów w 275 oddziałach, do gimnazjów 3763 uczniów w 164 oddziałach, do liceów 2693 uczniów, do techników i szkół zawodowych 3220 uczniów, do szkół specjalnych 398 uczniów. W stosunku do poprzedniego roku zmalała liczba oddziałów w szkołach podstawowych o sześć i w gimnazjach o dwa, zauważalny jest też wzrost liczby dzieci zapisanych do przedszkoli. W szkołach ponadgimnazjalnych prawie 45% pochodzi spoza Chorzowa. Odpowiednio do liczby uczniów kształtuje się również struktura zatrudnienia nauczycieli. Obecnie w Chorzowie pracuje (w etatach) 1727 nauczycieli, z tego stażystów jest 77 (4,5%), kontraktowych 299 (17%), mianowanych 811(47%) i dyplomowanych 540 (31%). W naszych placówkach w administracji i obsłudze pracuje 862 osoby. Przy okazji chciałbym poinformować, że w Chorzowie tylko 8-miu nauczycieli straci pracę w skutek nie spełnienia ustawowego wymogu wykształcenia.

Dla podkreślenia rangi Chorzowa jako ośrodka edukacyjnego podaję, że w Chorzowie w pięciu uczelniach wyższych studiuje 8600 studentów, zatrudnionych jest 160 pracowników naukowych i 90 pracowników administracji i obsługi. Łącznie w całej sferze edukacji zatrudnionych jest w Chorzowie prawie 3000 osób.

Chorzów: od miasta przemysłu do miasta edukacji

Ostatnie kilkanaście lat było w Polsce okresem eksplozji edukacyjnej w zakresie upowszechniania szkolnictwa średniego i wyższego oraz wzrostu poziomu społecznych aspiracji edukacyjnych. W to wielkie przewartościowanie

postaw, szczególnie ludzi młodych, bardzo dobrze wpisały się dokonania Chorzowa.

Świadczy o tym:

- Wzrastający udział sfery szeroko rozumianej edukacji w gospodarce naszego miasta, wyrażający się między innymi w znaczącym udziale pracowników tej dziedziny w całej liczbie osób pracujących w naszym mieście; aktualnie wynosi on 8%
- Struktura kształcenia młodzieży w chorzowskich szkołach ponadgimnazjalnych zaznaczająca się prawie 50% udziałem kształcenia w liceach ogólnokształcących
- Zauważalnie wysokie wyniki osiągnięte przez dzieci i młodzież chorzowskich szkół w porównywalnych (w całej Polsce) sprawdzianach, egzaminach i maturach
- Prawie 9 tys. rzesza studentów, zdobywająca wyższe wykształcenie w pięciu uczelniach chorzowskich
- Bardzo wysoki (około 40%) udział wydatków na edukację w wydatkach budżetu miasta Chorzowa
- Bardzo wysoki standard infrastruktury chorzowskiej edukacji, na co składają się: dobry stan techniczny budynków, nowoczesne źródła ogrzewania, wymiana w ostatnich 4 latach większości okien, baza sportowa (w tym boiska, również z nawierzchnią elastyczną, hale sportowe, baseny pływackie), pracownie informatyczne.

Mając powyższe na względzie i zdając naszym mieszkańcom relację z 4-letniej kadencji z pełną satysfakcją mogę stwierdzić, że Chorzów jest znaczącym ośrodkiem edukacyjnym na mapie województwa. Jest to powód do uzasadnionej dumy, gdyż zaledwie kilkanaście lat temu Chorzów to było zaściankowe miasto schyłkowego i niechcianego przemysłu ciężkiego. Ta metamorfoza miasta daje mocne podstawy do jego dalszego rozwoju.

Nauka języka angielskiego

Od 1 września 2006 roku dzieci klas pierwszych w szkołach podstawowych rozpoczną naukę języka angielskiego. Program wczesnej nauki języka będzie realizowany w szkołach, które zadeklarowały chęć prowadzenia takich zajęć i w których zatrudnieni będą nauczyciele z odpowiednimi kwalifikacjami.

Pierwszoklasiści będą uczyć się języka angielskiego w wymiarze dwóch godzin tygodniowo. Zajęcia poprowadzą nauczyciele kształcenia zintegrowanego, którzy są przygotowani do nauki języka angielskiego, ale także inni nauczyciele, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje.

Według danych Ministerstwa Edukacji Narodowej deklaracje o wprowadzeniu nauki języka angielskiego złożyło 80% wszystkich szkół podstawowych w województwie śląskim.

Zgodnie z przygotowanym w Ministerstwie Edukacji Narodowej projektem od 2008 roku nauka języka angielskiego w pierwszych klasach szkoły podstawowej ma być obowiązkowa, a od czwartej klasy dzieci mają rozpoczynać naukę drugiego języka obcego. Według uzyskanych informacji we wszystkich chorzowskich szkołach podstawowych w 44 oddziałach klas pierwszych już od tego roku szkolnego wprowadzony został język angielski. Na ten cel mamy otrzymać w tym roku z Ministerstwa kwotę 64 tys. zł.

Kształcenie ustawiczne niezbędnym warunkiem aktywnego życia

We współczesnym świecie zdobywanie wiedzy i jej efekty potwierdzone świadectwami, dyplomami czy certyfikatami, otwierają drogę do osiągnięcia sukcesu osobistego, w tym przede wszystkim zawodowego. Wykształcenie, jakie zdobywa człowiek, może chronić przed wykluczeniem z rynku pracy, ale przede wszystkim stanowi warunek zdobycia pracy, dzięki której zdobywamy pozycję społeczną, rozwijamy własną aktywność i kształtujemy styl życia.

Nadażanie za zmieniającą się rzeczywistością, szczególnie w okresie przemian ustrojowych i gospodarczych wymaga stałego odnawiania i doskonalenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych. Obecnie nie wystarczy już wykształcenie posiadać, ale trzeba je nieustannie rozwijać i wzbogacać, a uczenie się w ciągu całego życia towarzyszy rozwojowi naszej cywilizacji. Dlatego konieczne jest ustawiczne kształcenie, które prowadzi do budowania społeczeństwa opartego na wiedzy.

Kształcenie ustawiczne to proces ciągłego doskonalenia kwalifikacji ogólnych i zawodowych, który trwa przez całe życie. Musimy nieustannie przystosować się do przeobrażeń ekonomicznych, kulturalnych, naukowych we współczesnym świecie, ponieważ wykształcenie, jakie zdobyliśmy w szkole, z czasem może wymagać kontynuowania, uzupełniania bądź całkowitej zmiany. Zmiany demograficzne zachodzące w Polsce, a przede wszystkim starzenie się społeczeństwa wywierają i będą wywierać silną presję na rynek pracy, a co za tym idzie – wymuszać zmiany w strukturze popytu i podaży usług edukacyjnych ukierunkowanych na ciągle podnoszenie i doskonalenie kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowanie się osób dorosłych.

Zadaniem szkoły jest między innymi uświadomienie uczniom faktu, że wiedza i umiejętności zdobyte w systemie szkolnym stanowią tylko podstawę do dalszego uczenia się. Istotne jest podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych prezentujących korzyści wynikające z kształcenia ustawicznego; konieczne jest promowanie roli doradztwa zawodowego w wyborze właściwej ścieżki edukacyjnej i rozwoju zawodowego. W Chorzowie w wyniku wieloletnich doświadczeń i przekształceń organizacyjnych ukształtował się system edukacji dla dzieci i młodzieży. Brakowało zaś ogniwa końcowego dotyczącego osób starszych w wieku poprodukcyjnym, stąd też naprzeciw temu wyzwaniu wyszła propozycja zorganizowania Uniwersytetu Trzeciego Wieku, który znalazł swoją siedzibę w Centrum Kształcenia Ustawicznego w

Chorzowie. Zwracam się z prośbą o pomoc w promocji tego przedsięwzięcia oraz o pomoc w działaniach organizacyjnych tej placówki.

Wyniki sprawdzianów, egzaminów i matur

Każdy etap kształcenia, a więc w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych kończy się sprawdzianem lub też egzaminem ocenianym przez komisje zewnętrzną, przez co otrzymujemy ocenę porównywalną w całym kraju. Materiał uzyskany w wyniku obiektywnie prowadzonych sprawdzianów i egzaminów daje olbrzymie możliwości diagnozy jakości kształcenia. Na progu nowego roku szkolnego zachęcam dyrektorów szkół do dogłębnej analizy rezultatów w swoich szkołach i wyciągnięcia wniosków.

Dobre wyniki w swoim sprawdzianie uzyskali chorzowscy absolwenci klas szóstych szkół podstawowych, jakkolwiek są one ciut gorsze od wyników roku poprzedniego. Uzyskana w Chorzowie średnia 24,82 punktu jest na poziomie średniej wojewódzkiej. W porównaniu z wynikami miast ościennych wyprzedziły nas jedynie Katowice. Chorzów wyraźnie zaś wyprzedził Bytom, Rudę Śl., Zabrze, Świętochłowice i Siemianowice. Należy podjąć wysiłki by w przyszłym roku średnia chorzowska była wyraźnie wyższa od średniej wojewódzkiej. Najlepszy wynik w Chorzowie wręcz rewelacyjny 34,3 punktu uzyskała Społeczna Szkoła Podstawowa kierowana przez dyr. Mirosława Kocka. Wśród szkół samorządowych miasta trzy kolejne miejsca zajęły:

1. Szkoła Podstawowa nr 21 (dyr. Krzysztof Śliwa) – 28,6 punktu
2. Szkołą Podstawowa nr 32 (dyr. Elżbieta Sękowska) – 27,7 punktu
3. Szkoła Podstawowa nr 5 (dyr. Joanna Salwerowicz) - 27,5 punktu

Z pewnością interesujące jest zestawienie sumaryczne lokat szkół w chorzowskich rankingach sprawdzianów, prowadzonych od 2003r. I tak kolejnych pięć miejsc zajmują:

1. Szkoła Podstawowa nr 32
2. Szkoła Podstawowa nr 5
3. Szkoła Podstawowa nr 12
4. Szkoła Podstawowa nr 21
5. Szkoła podstawowa nr 13

Ten ranking mówi o stałości osiągnięć i z pewnością również o niezmiennie dobrej pracy edukacyjnej tych szkół.

Z dużą satysfakcją podaję, że bardzo dobre wyniki na egzaminach końcowych osiągnęli nasi absolwenci gimnazjów. Na mapce terytorialnego zróżnicowania wyników egzaminu (publikowanej w Internecie przez kuratorium) w części humanistycznej widzimy, że kolor ciemny oznaczający najlepsze wyniki w naszym województwie obejmuje jedynie dwa powiaty, a mianowicie powiat bielski z Bielsko-Białą i miasto Chorzów. Tym sposobem powtórzyliśmy się rezultat uzyskany w roku poprzednim. Z wynikiem 34,7 punktu przewyższającym znacznie średnią wojewódzką 31,7 punktu wyprzedziliśmy wyraźnie miasto Katowice. W egzaminie z części humanistycznej przodują jak zwykle Społeczne Gimnazjum Śląskie 42,9 i Gimnazjum katolickie 42,8 punktu. Wśród szkół samorządowych kolejne miejsca zajęły:

1. Gimnazjum nr 11 (dyr.. Joanna Salwerowicz) – 39,5 pkt
2. Gimnazjum nr 8 (dyr. Grażyna Gnielka) – 36,8 pkt
3. Gimnazjum nr 10 (dyr. Maria Hałgas) – 35,2 pkt

Gorsze wyniki zanotowali nasi absolwenci w części matematyczno-przyrodniczej. Średnia chorzowska wynosząca 23,6 pkt jest nieco mniejsza niż średnia wojewódzka 23,85 pkt, dała nam miejsce za Katowicami, lecz przed wszystkimi miastami ościennymi. Nawiązując do wyników z części humanistycznej chciałoby się oczekiwać odpowiednio dobrych rezultatów z egzaminu matematyczno-przyrodniczego. I tu kolejna prośba do dyrektorów o poważną analizę tych wyników oraz do metodyków o podjęcie dyskusji w tym

zakresie z koleżankami i kolegami uczącymi tych przedmiotów. Wśród szkół chorzowskich rewelacyjny wynik uzyskało Gimnazjum Śląskie 37 pkt, zaś Gimnazjum Katolickie 32,4 pkt. Wśród szkół samorządowych Chorzowa najlepsze są:

1. Gimnazjum nr 11 (dyr. Joanna Salwerowicz) – 32 pkt
2. Gimnazjum nr 10 (dyr. Maria Hałgas) – 24,9 pkt
3. Gimnazjum nr 7 (dyr. Grażyna Kosińska-Jokel) – 24,5 pkt

Jeżeli chodzi o wyniki matur to według zgodnej opinii fachowców wypadły one w naszym kraju fatalnie. Wyniki są jednak potwierdzeniem tego, że aby otrzymać maturę nie wystarczy szczerą chęć i według mnie naturalny odsiew jest tu całkiem na miejscu. W tym roku porównywalną maturę zdawali również absolwenci techników.

Jeżeli chodzi o Licea Ogólnokształcące to w Chorzowie zdało 93,1 % zdających, w województwie 90,5%, w kraju 89,6%. Spośród naszych szkół najlepiej wypadło III LO (99,4% zdanych) i I LO (98,9% zdanych). W technikach wyniki są następujące: Chorzów (70,3%), województwo (71,8%), kraj (65,8%). Wśród naszych szkół najlepiej maturę zdali absolwenci Technikum Chemicznego – 95,8% i Technikum Elektrycznego – 92,8%.

W Liceach profilowanych matura w Chorzowie poszła najgorzej, jakkolwiek brało w niej udział stosunkowo mało absolwentów. Wyniki są następujące: Chorzów – 39,6%, województwo – 61,3%, kraj - 62%. Najlepszy rezultat wśród Liceów profilowanych w Chorzowie uzyskało III Liceum Profilowane (ZSTiO nr 3) ze wskaźnikiem 75% zdanych matur. Należy uznać wyniki matur w naszych Liceach za alarmujące i jeżeli nie będzie znacznej poprawy w przyszłym roku to będziemy dążyć do likwidacji tych niepotrzebnych szkół. Wydaje się, że sieć szkół ponadgimnazjalnych powinna składać się z Liceów Ogólnokształcących, Techników i Zasadniczych Szkół Zawodowych.

Inwestycje i remonty

Jak co roku przed pierwszym dzwonkiem Prezydent Chorzowa, jego zastępcy, radni oraz urzędnicy wizytowali szkoły w celu sprawdzenia efektów przeprowadzonych w czasie wakacji remontów, inwestycji oraz stanu przygotowania tych placówek do przyjęcia dzieci i młodzieży. Stwierdzono wysoki stopień zaawansowania prac, jakkolwiek Wydział Usług Komunalnych nie wywiązał się w pełni z przyjętego harmonogramu budowy boisk o nawierzchni elastycznej. Największą inwestycją w szkolnictwie jest budowa pełnowymiarowej sali gimnastycznej w Zespole Szkół Integracyjnych nr 1 przy ul. Piotra. Budowa zakończy się w II kwartale przyszłego roku. Całkowity koszt tej inwestycji wyniesie około 2,6 mln zł. Duży zakres remontów i modernizacji dotyczy Zespołu Szkół Sportowych nr 2 przy ul. Wolności. Tutaj prace objęły wymianę źródeł ciepła, instalację co, stolarki okiennej oraz wykonanie nowej elewacji. Z kolei w Zespole Szkół Sportowych nr 1 przy ul. Ryszki kończy się adaptacja jednej z sal na salę gimnastyczną za kwotę ponad 100 tys. zł. W tej szkole zmodernizowany będzie również jeden pion sanitarny (koszt 140 tys. zł) oraz węzeł ciepłowniczy (koszt 224 tys. zł). W szkole Podstawowej nr 34 przy ul. Kaliny prócz malowania klatek schodowych, korytarzy i sanitariatów, remontu drzwi wewnętrznych, wymienione zostaną stare kotły ogrzewające placówkę na ekologiczne oraz instalacja co. Całkowity koszt remontu wyniesie tu prawie 300 tys. zł. W najbliższym czasie zakończy się zasadniczy remont w Szkole Podstawowej nr 37, gdzie wymiana źródeł ciepła, modernizacja instalacji co, termoizolacja budynku i remont elewacji kosztowały ponad 560 tys. zł, z czego 280 tys. pochodzi w WFOŚ i GW. Taką sztanदारową inwestycją w chorzowskich placówkach była wymiana stolarki okiennej w 32 placówkach za kwotę 3,275 mln zł, za te pieniądze zostały zakupione 2153 okna. Środki budżetowe przeznaczone na modernizacje, inwestycje i remonty są bardzo poważne i świadczą o priorytetowym traktowaniu edukacji w naszym mieście. Zestawienie kwot wydatkowanych w tym roku wygląda następująco:

Remonty:

Przedszkola	487.000zł
Szkoły podstawowe	966.500zł
Gimnazja	183.960zł
Szkoły specjalne	163.000zł
Licea ogólnokształcące	356.800zł
Szkoły zawodowe	551.516zł
Razem:	2.708.776zł

Inwestycje:

Przedszkola	710.000zł
Szkoły podstawowe	4.020.696zł
Gimnazja	1.149.811zł
Szkoły specjalne	75.000zł
Licea ogólnokształcące	699.000zł
Szkoły zawodowe	477.000zł
Razem:	7.131.507zł

W ciągu czterech lat kończącej się kadencji samorządu przeprowadzono istotne zmiany w infrastrukturze szkolnej, które znakomicie podwyższyły standard budynków. Reasumując w tej kadencji w latach 2003-2006 wykonano następujące inwestycje i remonty:

- wymieniono 4448 okien za kwotę 5.644.000zł
- wybudowano hale sportową w SP 37
- dobudowano zaplecze sanitarno-higieniczne w przebudowanej auli na salę gimnastyczną w ZSTiO nr 1 przy ul. Sportowej
- windy dla niepełnosprawnych zabudowano w Przedszkolu nr16 i SP12
- podjazdy dla niepełnosprawnych wykonano w SP 21 na ul. Wolności i ZSTiOnr1 przy ul. Sportowej

- zainstalowano nowe kotły ekologiczne na ekogroszek w SP12, SP34, SP37, szkole Społecznej i ZSTiO nr 3
- kotłownię gazową zainstalowano w Przedszkolu nr 23
- do sieci ciepłowniczej została podłączona SP nr 15
- częściowo lub całkowicie nowa instalację co otrzymały Przedszkole nr 1,7,12,17,18, SP15, ZSTiO nr 3
- termorenowację budynku przeprowadzono w Przedszkolu nr 20,23,27, SP12, SP15, SP21, SP34, SP37, Gimnazjum nr 8, ZSTiO nr 3
- oczyszczono elewacje starych budynków w Przedszkolu nr 24, Gimnazjum nr 5 oraz front SP nr 37
- odnowiono elewacje z całkowitą wymiana tynków w ZSTiOnr4 na ul. Piotra
- wyremontowano sanitariaty Przedszkole 21, SP5, SP29, ZS nr 2 przy ul. Dyrekcyjnej, w ZSG-U oraz ZSTnr 2
- wybudowano pięć boisk przyszkolnych o nawierzchni elastycznej
- wydatkowano na remonty i inwestycje 22.250.000 zł.

Ogromna skala dokonań remontowo-inwestycyjnych w chorzowskich placówkach oświatowych jest widoczna i placówki te są przykładem gospodarskiej troski o nasz wspólny majątek.

Wychowanie patriotyczne w szkołach

W tym miejscu chciałbym się odnieść do niektórych propozycji naszego Ministra Edukacji, który w nowym roku proponuje 4 „P” a mianowicie: patriotyzm, porządek, prawdę i prestiż. Samo hasło wychowania patriotycznego nie ma w sobie ideologii, natomiast kiedy za tym hasłem pojawi się jeden program narzucony wszystkim, z obowiązkowymi akademiami szkolnymi, z obowiązkowymi odwiedzinami niektórych miejsc, z realizacją przedsięwzięć narzuconych przez Narodowy Instytut Wychowania to znajdziemy się jakby w okresie gomułkowskim. Wszystko to będzie się odbywało kosztem nadal sporej

jeszcze autonomii szkół. Hasła wychowania patriotycznego zawsze były antidotum na kryzys autorytetu władzy i nie jest sprawą przypadku, że pozbawieni jakiegokolwiek autorytetu politycy głoszą potrzebę wprowadzenia akcji wychowania patriotycznego.

Zasadniczym celem wychowania patriotycznego jest uzyskanie identyfikacji jednostki ze zbiorowości większą niż rodzina i trudno odpowiedzialnie protestować przeciwko takiemu wychowaniu. Spór powinien toczyć się nie o to czy wychowanie patriotyczne wprowadzać lecz wokół odpowiedzi na kilka fundamentalnych pytań. Po pierwsze: wokół jakich wartości chcemy integrować jednostki? Po drugie: Czego oczekujemy od patriotycznej postawy? Czy emocjonalnej reakcji na dźwięk hymnu i symboli narodowych, czy też oczekujemy bezwzględnego podporządkowania się tym, którzy dysponują symbolami narodowymi lub uzurpują sobie do nich wyłączne prawo. Warto zastanawiać się z jakimi postawami, postaciami i wartościami mamy się identyfikować? Bez odpowiedzi na te pytania pozostanie nam spór o jedną godzinę lekcyjną czy o jeden przedmiot.

Ważne dla życia w społeczeństwie wartości przekazujemy na co dzień – swoją postawą, stosunkiem do innych. Przekazywane są one także poprzez sposób sprawowania władzy przez polityków oraz ich postawę wobec różnych problemów. Sprowadzanie wychowania patriotycznego do jednego przedmiotu w szkole może świadczyć tylko o naiwności. Jak trudno prowadzić proces wychowawczy bez autorytetów wiemy wszyscy, niestety po odzyskaniu wolności bardzo szybko odtrąbiono, że czas wielkich autorytetów już się skończył. Autorytety próbuje się zastępować ekspertami i politykami. Tak właściwie pozostał nam już tylko jeden autorytet, którego cytaty wykorzystywane są na okrągło do różnych celów. Sami wiemy jak rozprawiono się z autorytetem Lecha Wałęsy, Jana Nowaka-Jeziorańskiego, Czesława Miłosza, Zbigniewa Herberta i ostatnio Jacka Kuronia i Władysława

Bartoszewskiego. Nasuwa się więc teraz dramatyczne pytanie: Kto ma być autorytetem dla dorastającej młodzieży?

W tym momencie jawi nam się ogrom zadania, które zostało do wykonania szkole. Wszyscy dobrze wiemy, że w procesie wychowania zdecydowanie najskuteczniejszym jest modelowanie własnym przykładem aniżeli powtarzanie nawet najmądrzejszych sloganów. To nauczyciel powinien być tym autorytetem dla młodzieży. Przyjazny, szczerzy, autentyczny - nauczyciel przyznający się do zmęczenia i popełnianych błędów, potrafiący zaprosić uczniów do współpracy i razem z nimi zdobywający nowe umiejętności. Takich nauczycieli pragną uczniowie i myślę, że stać nas wszystkich na to by takich nauczycieli zaproponować naszej młodzieży.

Jako Zastępca Prezydenta Miasta odpowiedzialny za sprawy edukacji w naszym mieście, chciałbym dyrektorom chorzowskich placówek edukacyjno-wychowawczych, a za waszym pośrednictwem wszystkim nauczycielom, wychowawcom, pracownikom administracyjnym, przekazać podziękowania za dotychczasowy trud i zaangażowanie na rzecz dobrej jakości naszej edukacji, podziękować za przygotowanie placówek do nowego roku szkolnego. Całemu środowisku szkolnemu, które w gruncie rzeczy tworzą wszyscy mieszkańcy naszego miasta, a więc uczniom, rodzicom, nauczycielom, wychowawcom, pracownikom administracyjnym szkół, życzę satysfakcji z uzyskiwanych wyników pracy edukacyjnej i wychowawczej. Jestem przekonany, że właśnie rozpoczęty rok szkolny będzie równie pomyślny jak poprzedni.

Z-ca Prezydenta Miasta

Dr inż. Joachim Otte